

Beszámoló az Egészségmegőrzési Központ 2011. évi tevékenységéről

2011. január 1-től az Egészségmegőrzési Központ tevékenységi köre jelentősen kibővült azzal, hogy a védőnői szolgálat az intézményhez került.

Az 1992. óta az Egészségmegőrzési Központban működő szakmai team, mint prevenció egészségnevelési és mentálhigiénés szakmai bázis az egészségfejlesztést komplex módon valósítja meg Dunaújvárosban. Azzal, hogy a védőnői hálózatot is működtetjük, az egészségügyi és mentálhigiénés szakmacsoport a városban élő teljes populációnak nyújt segítséget a prevenció területén.

Ez óriási lehetőség, mert a családok életébe a védőnők szinte már a gyermek fogantatásának pillanatától bekapcsolódnak, úgy, hogy komoly szakmai háttérrel rendelkezünk: a védőnők mellett orvosi, mentálhigiénés, pszichológiai, gyermekvédelmi szakemberek támogatásával segítve a családokat és a városban működő szakemberek közötti kommunikációt, szakmai munkát és a jelzőrendszer hatékony működését. A 2011-es év sok tapasztalatot jelentett, melyet a 2012-es évben hasznosítunk, beépítünk a munkánkba.

Intézményünkről a www.egeszsegmegorzesikozpont.hu honlapon az érdeklődők minden fontos eseményről tájékozódhatnak.

Intézményünk 2011-ben a Dunaújvárosi Kistérségi Innovációs Tanács által meghirdetett Dunaújvárosi Kistérségi Innovációs Díj pályázatán a Dunaújvárosi Kistérségi Intézményi Innovációs Díj kategóriában első helyezést ért el.

Az intézmény pénzügyi helyzete a 2011-es évben stabilnak mondható. Az önkormányzati és a MEP finanszírozásból feladatainkat maradéktalanul tudtuk teljesíteni. Nehézséget jelentett a Szent Pantaleon Kórház Nonprofit Kft megszűnése, és ezzel 2.287.000 Ft elvesztése. Ugyanis a Szent Pantaleon Kórház-Rendelőintézet Dunaújváros a Nonprofit Kft adósságait intézményünk felé nem rendezte.

Tovább nehezítette munkánkat az intézmény vezetőjének – Lévy Évának - a betegsége, majd elvesztése.

I. Iskolai egészségfejlesztési és prevenció program

Iskolai prevenció tevékenységünk témakörei évfolyamonként

A legnagyobb feladatot az jelentette, hogy a mentálhigiénés és egészségügyi szakmacsoport egészségnevelési tevékenységét összehangoljuk. A védőnők és mentálhigiénés szakembereink is hasonló témákban tartottak foglalkozásokat a város általános és középiskoláiban – módszereik azonban mások. Célunk, hogy tervezhetően, az iskolák számára átlátható módon tudjuk a programokat megvalósítani, megtartva a két szakma sajátosságait, de összhangban az egészségfejlesztés szakmai szempontjaival. Ezért az iskolai foglalkozásokat ahol lehetett az intézmény két szakembere tartotta. Így megismerték egymás módszerét, a témák feldolgozásának a sajátosságait és az együttműködés nehézségeit és hasznát is megtapasztalták. Ez teremt alapot arra, hogy a 2011-2012-es tanévben – ezeket a tapasztalatokat felhasználva – még eredményesebb legyen Dunaújvárosi diákjainak

egészségnevelése.

Alsó tagozat:		Felső tagozat		Középiskola	
Téma	Óraszám	Téma	Óraszám	Téma	Óraszám
Mesecsoport	34	Mentálhigiéné	72	Mentálhigiéné	152
Egészséges életmód	16	Erőszakmentes konfliktuskezelés	110	Drogprevenció	156
Mentálhigiéné	131	Szexeducáció	60	Szexeducáció	176
Drogprevenció	54	Drogprevenció	29	Felnőtté válás	83
Szexeducáció	20	Felkészülés a középiskolára	52		
Összesen	255	Összesen	323	Összesen	567

Összes megtartott óraszám 2011-ben: 1145

Iskolai prevenciós programunk működését több sikeres pályázattal is tudtuk támogatni, fejleszteni.

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet „Alap és középfokú oktatási intézmények számára iskolai egészségfejlesztési – drogmegelőzési tevékenység támogatására” kiírt pályázatán a **2010/2011**-es tanévben a Móricz Zsigmond Általános Iskola, a Gárdonyi Géza Általános Iskola, a Vasvári Pál Általános Iskola, a Hild József Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, valamint a Lorántffy Zsuzsanna Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium iskolákkal nyertünk pályázati támogatást.

A **2011/2012**-es tanévben a Bánki Donát Gimnázium és Szakközépiskola, a Dunaferri Szakközép- és Szakiskola, és a Rosti Pál Gimnázium, Általános és Szakképző iskolákkal pályáztunk sikeresen.

Ez a pályázati rendszer az 5-12. évfolyamokon támogatja az egészségfejlesztési tevékenységet, de a minél korábbi prevenció hatásait erősítve az idei évben fokozott figyelmet fordítottunk az alsó tagozatosok óráira.

Iskolai prevenciós forgalmozások 2011-ben:

Általános iskolák	Szülői értekezletek	Órák száma
Arany János Általános Iskola	4	145
Dózsa György Általános Iskola	7	91
Gárdonyi Géza Általános Iskola		23
Móra Ferenc Általános Iskola		7
Móricz Zsigmond Általános Iskola		28
Petőfi Sándor Általános Iskola	3	156
Szilágyi Erzsébet Általános Iskola		28
Szórád Márton Általános Iskola		6
Széchenyi I. Gimnázium		4
Vasvári Pál Általános Iskola	3	24
Sárszentmiklós		45
Rácalmás		3

Összesen	17	560
Középiskolák	Szülői értekezletek	Órák száma
Bánki Donát Gimnázium és Szakközépiskola	5	75
Dunaferr Szakközép- és Szakiskola		82
Hild József Szakközép- és Szakiskola		81
Kereskedelmi és Vendéglátóipari Középiskola		113
Lorántffy Zsuzsanna Szakközép- és Szakiskola	4	53
Rosti Pál Gimnázium és Középiskola	5	56
Rudas Közgazdasági Középiskola	5	72
Széchenyi István Gimnázium	4	53
Összesen	23	585

A 2011/2012-es tanév szeptemberében az ágazatközi gyermekvédelmi programban kialakult konszenzus alapján az általános iskolák 7. és a középiskolák 9. osztályaiban szülői értekezleteket tartottunk. Célunk a szülők, oktatási és segítő intézmények kapcsolatának erősítése volt. A szülői értekezleteken bemutattuk az iskolában folyó egészségfejlesztési, prevenciós tevékenységeket, a város segítő intézményhálózatát, hogy kihez lehet fordulni és milyen segítségért. Minden évfolyamon beszéltünk az osztályban megvalósított tematikáról, a korosztály életkori sajátosságairól. Azt tapasztaltuk, hogy a szülők érdeklődve fogadták a tájékoztatást, és sok kérdést is feltettek. A szülői értekezletek után többen kértek időpontot intézményünk munkatársaitól egyéni, a gyermekneveléssel kapcsolatos problémák megoldásához.

Azt gondoljuk, hogy csak a rendszeres, a normál mindennapi rutinhoz kapcsolódó, megelőző programok lehetnek eredményesek és járulhatnak hozzá a kedvezőbb iskolai légkör alakulásához, így a tanárok pedagógiai készségének fejlesztése is célunk, hiszen a diákok szocializációjára ők vannak leginkább hatással.

Az általános iskolákban prevenciós munkánk az ágazatközi gyermekvédelmi programmal bővült. A projekt végrehajtása során egyértelművé vált, hogy a gyermekvédelem terén dolgozó szakemberek mentálhigiénés támogatása (esetmegbeszélés, szupervízió, kiegészítő megelőző tréning) erősen javítja munkájuk határfokát. Ezen támogató folyamat során erősödött meg az Egészségmegőrzési Központ szakembereiben az a meggyőződés, hogy a gyermekvédelem terén sok szakember részben elszigetelten végzi munkáját, az érintett intézmények nem rendelkeznek megfelelő helyzetértékeléssel a gondozásukra, oktatásukra bízott gyermekek vonatkozásában, az intézményi szintű gyermekvédelmi programok színvonala jelentős eltéréseket mutat, a jelzőrendszer esetleges és/vagy késedelmes.

A városi szintű, ágazatközi gyermekvédelmi programban együttműködő intézmények: Védőnői Szolgálat, bölcsődék, óvodák általános iskolák gyermekvédelmi felelősei, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat.

Céljaink:

- jelzőrendszer fejlesztése (koraiság, érzékenység, stb.)
- szakterületi tájékozottság növelése
- egyéni kezdeményezőkézség fejlesztése a szakemberek részéről
- intézményi eszközrendszer feltárása
- megelőző tevékenységtár gazdagítása
- beavatkozó tevékenységek összehangolása
- intézményközi munka fejlesztése
- korábbi szakmai beavatkozások eredményeinek felhasználása az egyén javára
- gyermekek nyomon követése a rendszeren belül
- szakmai visszajelzések erősítése

Az ágazatközi gyermekvédelmi program 2011-ben a szakmai, elméleti és módszertani megalapozás után gyakorlati fázisába lépett. A szakemberek több csoportja aktívan dolgozott saját területe gyermekvédelmi tevékenységének áttekintésén és fejlesztésén. Ágazatközi esetmegbeszélő csoportot és tréninget tartottunk havi rendszerességgel az Útkeresés Segítő Szolgálat, az Egészségmegőrzési Központ és 18 védőnő részvételével.

Városi középiskolai drogstratégiai megbeszélés (2011.05.19.)

Résztvevők:

- iskolaigazgatók
- igazgató helyettes
- ifjúságvédelmi felelős
- DÖK patronáló tanár
- iskola védőnő
- iskolaorvos
- szülői munkaközösség elnöke
- kollégium vezető
- osztályfőnöki munkaközösség vezető
- Egészségmegőrzési Központ munkatársai
- Magyarországi Református Egyház Kallódó Ifjúságot Mentő Misszió Ráckeresztúri Drogterápiás Otthon

A drogprevenációs középiskolai órák tartásakor és a kortárssegítő csoport megbeszélésein azt tapasztaltuk, hogy az elmúlt időszakban súlyosbodott a helyzet a kábítószer-fogyasztással kapcsolatban. Azt gondoltuk, hogy az iskolákkal egyenként felvesszük a kapcsolatot, hogy erről a jelenségről közösen beszéljünk. Ezt megelőzte egy megbeszélés az iskolai védőnők, az ifjúságvédelmi felelősök és az ifjúságorvosok részvételével. Minden szakember egyetértett abban, hogy szükség van egy szorosabb együttműködésre, olyan protokoll kidolgozására, ami biztos háttérrel jelent a pedagógusnak, védőnőnek, osztályfőnöknek azokban a helyzetekben, amikor a kábítószer-fogyasztás megjelenik a kamaszok viselkedésében. Minden iskolában nagy bizonytalanságot tapasztaltunk a pedagógusoknál, illetve már abban is eltérő vélemények voltak, hogy meddig joga-kötelessége az iskolának az „intézkedés”. Mi mindig arra hívtuk fel az iskola figyelmét, hogy az a gyerek bajban van, akinek az életvitelében jelen van a rendszeres drogfogyasztás.

Konkrét szempontokkal érkeztünk az iskolába, pl. dohányzás kérdése az iskolában,

energiaital, kávé árusítása, alkoholfogyasztás, kábítószer-fogyasztás, illetve következményeinek megjelenése az iskolában. Törekedtünk konkrét esetek alapján egy folyamatábrát megalkotni, ami az esetkezelés során megvalósítható. Talán a hiányosságokra is sikerült rávilágítani az egyes lépések „vizsgálatakor”. Nagyon óvatosak, empatikusak szerettünk volna lenni, remélem sikerült is. A mi számunkra is hasznos volt, hogy jobban beleláthattunk az iskola életébe, nagyon nyíltan tudtunk beszélni ezekről a témákról. Több helyen pozitív visszajelzést kaptunk a kezdeményezésünkkel kapcsolatban. Konkrét igények, ötletek is felmerültek, amiket továbbítani szeretnénk a megfelelő helyekre.

Ennek a munkának volt fontos állomása a városi szintű középiskolai drogstratégiai megbeszélés, ahol a diákokkal foglalkozó pedagógusok mellett sikerült konzultációra hívnunk a városban tevékenykedő szakembereket is.

Tervezzük a városi szintű kerekasztal-megbeszélés folytatását, hogy tényleges intézkedésekben is valósuljon meg a probléma kezelése.

Az ágazatközi gyermekvédelmi programban együttműködők tevékenysége és szakmai erőfeszítései új alapokra helyezik a városban a preventív gyermekvédelmi tevékenységet, és a jelzőrendszer fejlesztésével hatékonyabbá teszi a segítő, szakintézmények munkáját.

Intézményünk 2011-ben a Dunaújvárosi Kistérségi Innovációs Tanács által meghirdetett Dunaújvárosi Kistérségi Innovációs Díj pályázatán a Dunaújvárosi Kistérségi Intézményi Innovációs Díj kategóriában első helyezést ért el.

II. Tanácsadások, foglalkozások, klubok, képzések, tréningek

A tanácsadások forgalma 2011-ben ismét növekedett.

Tanácsadások	Résztevők száma
Életvezetési és pszichológiai tanácsadások	878
Négyülékes konzultáció fiataloknak	201
Táplálkozási és diétás tanácsadás	85
Összesen	1164 alkalom

Mentálhigiénés, prevenciós szempontból nagyon fontosnak és szükségesnek tartjuk ezeket az „alacsony küszöbű” (könnyen és feltételek nélkül igénybe vehető, tág időhatárok között, illetve bármikor hozzáférhető, ingyenes, jól képzett szakemberekkel dolgozó) szolgáltatásokat intézményünkben. Mintát mutatva ezzel a probléma-helyzetek megoldhatóságára, a szakmai segítség igénybevételére érzelmi, életviteli nehézségek esetén. Amikor ezekből a nehézségekből adódó tünetekkel orvoshoz, pszichiáterhez fordulnak, leggyakrabban gyógyszeres kezelést kapnak, amitől azonban élethelyzetük, problémakezelő képességük nem változik. Ennek megoldásaként mind gyakrabban küldik pácienseiket életvezetési, pszichoterápiás segítségért intézményünk munkatársaihoz. Ez a fajta tevékenységünk bekerült

az OEP által finanszírozott szakrendelések közé, a Szent Pantaleon Kórházzal folytatott együttműködésünk eredményeként.

Továbbra is működnek természetesen azok az **életmód programok, foglalkozás-sorozatok**, amelyek egy-egy célcsoportnak (gyermeket várók, kisgyermeket nevelők), speciális élethelyzetben lévőknek szólnak. Többnyire a csoportokban barátságok is alakulnak a résztvevők között, tovább erősítve az embereket védő kapcsolati hálót.

Programok	Résztvevők száma
Gyermeket várunk – szülésre felkészítő programsorozat	97
Szülők iskolája	113
„Szépüljünk” – életmód program	88
Összesen	298 fő

Kortárs segítők képzése

Már 12 éve tartják az Egészségmegőrzési Központ szakemberei a város középiskolásai számára a kortárssegítő képzést. Célunk, hogy a fiatalokat felkészítsük kortársaikkal való együttműködésre a segítő tevékenységben, a másokon való segítség, problémamegoldás és kommunikációs készség megerősítése. A képzés speciális célja, hogy a fiatalok pontos ismereteket szerezzenek a drogokról, a drogokkal összefüggő ártalmakról. Az itt szerzett tapasztalatok megerősítik őket a drogmentes pozitív életstílus kialakításában. Az önismereti csoportok lehetőséget adnak arra, hogy a fiatalok saját problémáik, érzéseik tudatosításán, feldolgozásán keresztül közelebb jussanak társaikhoz. Az intenzív képzést kéthetenkénti kortárssegítő csoportok követik. Közvetlen célcsoportunk a dunaujvárosi 10. évfolyamos diákok, akik önkéntes motivációik és alkalmasságuk alapján részt vesznek a képzésen. Törekszünk arra, hogy a város összes középiskolájából érkezzenek diákok az iskola létszámarányának megfelelő számban. A kiválasztás első lépéseként a kérdőív felvétele előtt szóban tájékoztatjuk őket a képzés jellegéről, céljáról. Minden 10. osztályba személyesen megyünk el. A bizalmi alapon kiválasztott tanulókat ismét személyesen felkeressük, tájékoztatjuk őket a képzés lehetőségéről, dönthetnek, vállalják-e a programot. A személyes interjú is feltétele a részvételnek. A beszélgetés során vizsgáljuk alkalmasságukat és „elköteleződésüket”.

A város hét középiskolájának 10-esei közül toboroztuk a kortárssegítő képzésre a fiatalokat. A képzés 2011. március 21-25. között tartott 34 fő részvételével.

A kortárssegítő képzések résztvevői kéthetenként rendszeresen találkoznak és a kortársklub keretében segítik tevékenységüket munkatársaikkal.

Tréningek

Különösen fontosnak tartjuk, hogy a szociális ellátásban és az egészségügyben, oktatásban dolgozó és elkötelezett szakemberek testi és lelki egészsége milyen, hiszen elsődlegesen az ő

életmódjuk az egészséges életvitel mintája és nekik kell az egészséget, mint értéket képviselni és megjeleníteni. Kevés olyan munkakör van ezekben a szakmákban, ahol az embereknek – legalább munkaideje egy részében ne lenne szüksége arra, hogy személyiségét „vesse be”, mint eszközt kapcsolatai célirányos alakítására, feladatai elvégzésére.

Nem beszélve azokról a kapcsolatokról, személyközi helyzetekről, amelyek megannyi egyéb társas szerepükből (szülő, gyermek, házastárs, barát, szerető, testvér, szomszéd, hobbitárs stb.) következnek, s amelyek hatékony fenntartásához vagy kiépítéséhez szintén saját magunkat kell eszközként „használnunk”. A tréningek tematikájának összeállításakor fokozottan vettük figyelembe, hogy a csoporttagok ismerjék fel és tudatosítsák a foglalkozásukból adódó károsító tényezőket, hogy kezelni tudják majd ezeket.

Ezeken a pályákon gyakori veszély a burn out, a kiégés. Ennek elkerülésére egyetlen mód van: a prevenció. A prevencióban hangsúlyozandó a saját mentálhigiéné ápolása. A feszültségcsökkentést segíti, a stresszt oldja a ventiláció lehetősége és annak tudatosítása, hogy a felelősség megosztható.

A tréningek akkreditáltak, az egészségügyben és a szociális ellátásban dolgozóknak.

2011-ben 5 **kiégést megelőző, érzékenyítő tréninget** tartottunk 43 fő részvételével:

1. csoport:

- 2011. március 4-től
- Védőnők – 13 fő

2. csoport:

- 2011. április 5-től 26-ig
- Szent Pantaleon Kórház + MMSZ (Dunaföldvár) – 10 + 2 (szociális területen dolgozó) = 12 fő

3. csoport:

- 2011. május 3-tól 24-ig
- Szent Pantaleon Kórház – 8 fő

4. csoport:

- 2011. október 12-től november 2-ig
- Szent Pantaleon Kórház + Adonyi Szociális Központ – 6 + 3 (szociális területen dolgozó) = 9 fő

5. csoport:

- 2011. november 2-től 30-ig
- Szent Pantaleon Kórház – 9 fő

Összesen: 38 fő egészségügyi és 5 fő szociális területen dolgozó résztvevő = 43 fő

III. Ifjúság-egészségügyi ellátás

Dunaújváros közép fokú oktatási intézményeinek egészségügyi ellátását az Egészségmegőrzési Központ keretein belül működő Ifjúságegészségügyi Szolgálat látja el.

A rendelés 5 rendelőben történik (a központi rendelőn kívül 4 iskolában kihelyezett orvosi rendelő). A szűrések rendjét a védőnők osztják be, melyet az iskolával és az orvossal egyeztetnek. Ez a terv a tanulók tanórai hiányzását a lehető legrövidebb időre csökkenti.

Ellátott tanulók létszáma: 5629 fő

A tanulók ellátása team munkában történt:

Iskolaorvosok:

- Dr. Szabó Mária
- Dr. Garbacz Katalin
- Dr. Janus Ágota

Asszisztensek:

- Csöndör Gyuláné
- Éri Márta

Ifjúságvédőnők:

- Kele Krisztina
- Németh Sándorné
- Vándor Erika
- Egri Gabriella
- Tóthné Végh Márta
- Barócsainé Takács Mónika
- Kalmárné Berghold Livia

A kötelező szűréseket és szakmai alkalmassági vizsgálatokat a szakiskolákban minden évfolyamon (9,10,11,12,13,) , a gimnáziumokban és szakközépiskolákban az index osztályokban és a 13. és 14. technikus évfolyamokban végeztük. Prevenációs tevékenységünk célja az ellátási körünkbe tartozó korosztályt érintő betegségek korai felismerése, amennyiben szükséges, ezen tanulók szakorvosi ellátásra való beutalása.

Az Országos Munkaegészségügyi Intézet segítségével az elmúlt tanévben 10 alkalommal vettük igénybe, ahol is II. fokú alkalmassági elbírálás történt, mely alapján a tanuló pályaalalmasságát véglegesítettük.

A tanév végén a kötelező index osztályokról statisztikai jelentést készítettünk, melyet az OSZMK részére elektronikus úton továbbítottunk.

Osztály vizsgálatok tematikája:

2011. január-február: 9. évfolyam szűrése, valamint azon szakmunkás tanulók vizsgálata, akiknek lejárt az egy éves I. Fokú alkalmassági vizsgálatának engedélye (osztály szinten, illetve egyénileg). Külön figyelmet igényel a Lorántffy Szakközépiskola ápolási asszisztens osztálya kiterjedt vizsgálata közegészségügyi szempontból (széklet bact, tüdőszűrés, TPHA)

2011. március-április: a kötelezően előírt 16 éves kori státus vizsgálatok, valamint az 11.évfolyamos szakmunkás osztály tanulóinak vizsgálata.

2011. május-június 14-ig: 10. évfolyamok szakmai alkalmassági szűrése (szakmunkásképzésben résztvevő tanulók szűrése), valamint a 2011/12-es tanévre a testnevelés alóli felmentések elbírálása.

2011. június-július:

- a leendő 13. évfolyamosok szűrése/ technikus képzés/, valamint az intézményekbe a 2010/11-es tanévre újonnan beiratott tanulók vizsgálata, egészségügyi könyvek (Kereskedelmi, Lorántffy, Hild) érvényesítése.
- 10. és 12. osztályos tanulók vizsgálatáról statisztikai jelentés készítése (Szekszárd, OSZMK)

2011. augusztus: 13. technikus képzésben résztvevő tanulók szűrése (Rudas, Kereskedelmi, Dunaferr, Bánki)

2011. szeptember: 14. és 15. technikus osztályok szűrése, egészségügyi könyvek érvényesítése, valamint a tanintézetekbe újonnan beiratott diákok testnevelés alóli felmentésének elbírálása (főként a 9. osztályosok)

2011. október-november: a végzős osztályosok szűrése

2011. december: pótszűrés, és az ettől a tanévtől kötelezően előírt, 16. életévüket betöltött tanulók vizsgálata és statusának adminisztrációja. 13 éves korosztály HPV I. vaccinációja.

Orvosi vizsgálatok 2011-ben iskolák szerinti bontásban:

Iskola	Beíratottak száma(fő)	Orvosi vizsgálat (fő)	Beutalók
Dunaferr Gépészet	754	508	48
Dunaferr Villamos	306	169	20
Kereskedelmi	910	661	120
Penteleti	156	116	16
Széchenyi I. G.	519	312	30
Rosti P. G.	370	218	24
Bánki D.	750	420	62
Hild	514	399	75
Lorántffy	662	427	59
Rudas	688	382	36

Az orvosi, védőnői szűrővizsgálatok alatt csak a tanuló és az egészségügyi személyzet van jelen, figyelembe véve a tanuló személyiség jogainak védelmét. Egészségügyi dokumentációt csak a tanuló vagy a szülő kezébe adunk ki, a tanuló adataihoz más személy nem férhet hozzá. Amennyiben a tanuló más intézményben kívánja folytatni tanulmányait, az adott iskola védőnője postai úton továbbítja a törzskartont az új intézmény védőnője részére.

A védőnői előszűrés minden alkalommal az orvosi vizsgálat előtt történik, mely során a tanulók testsúlya, testmagassága, vérnyomása, látásélessége, színlátása, hallásküszöbe van rögzítve. Az orvosi vizsgálat során egyes diákoknál észlelt elváltozások miatt szakorvosi konzultációkat kértünk, melyek eredményét a rendelés délutáni óráiban vártuk vissza.

A szakmunkás tanulók 11. évfolyamtól vesznek részt gyakorlati oktatáson az adott szakma területén, ezért a 10. osztályban végzett vizsgálatok során fokozott figyelmet fordítunk a tanulók alapbetegségére, minden kóros elváltozásra, amely befolyásolhatja illetve kizárhatja a gyakorlati órákon való részvételt. Amennyiben pályamódosítást javasoltunk, mind a szülőket, mind az iskolát értesítettük. Ezen tanulók részére pályaaorientációs konzultációkra rendelési időn belül biztosítottunk lehetőséget.

Vegyexpoziciónak kitett tanulóknál (vegyész, festő, papírgyártó) kötelező vérvép, és májfunkciós laborparaméterek szűrőjellegű vizsgálatát kértük. Mindazon szakmák tanulóinak részére, ahol előírás a szakmai gyakorlat megkezdéséhez az Egészségügyi könyv érvényessége, elvégeztük az előzetes kötelező labor (TPHA-szűrés), tüdőszűrés és székletbakterium-tenyésztés vizsgálatot.

Az előzetes felmérést követően igényelt **HPV oltások** a 13 éves korosztály körében az oltási protokoll szerint a vaccinációt elkezdtük (november vége, december eleje) Sem oltási szövődményt, sem oltási reakciót nem észleltünk. Az általános iskolákból előre egyeztetett időpontban, védőnői kísérettel, csoportosan jelentek meg a tanulók az Egészségmegőrzési Központ Rendelőjében.

A Polgármesteri Hivatal felé az oltási sor befejeztével jelentést küldünk. (tervezett befejezése 2012 június).

2011-ben végzett HPV oltások összesített jelentése

Oktatási intézmény	Tanulók létszáma
Arany János Ált. Iskola	16 fő
Dózsa György Ált. Iskola	26 fő
Gárdonyi Géza Ált. Iskola	6 fő
Móricz Zsigmond Ált. Iskola	19 fő
Petőfi Sándor Ált. Iskola	21 fő
Szilágyi Erzsébet Ált. Iskola	3 fő
Széchenyi István Gimnázium	9 fő
Vasvári Pál Ált. Iskola	12 fő

Engerix B védőoltásban részesítettük mindazon tanulókat, akiknél az általános iskola 8. osztályában valamilyen ok miatt nem történt meg a vaccináció. Tekintettel az életkorukra, az ő oltási sorozatuk 3 db védőoltás beadásából állt. A 2011-es évben ez 3 fő esetében történt meg. Igény szerint a jelentkezett tanulókat influenza elleni védőoltásban részesítettük. Minden rendelőben a Sanus 3 Ifjúság-egészségügyi Programmal dolgozunk, mellyel minden adminisztrációs munkánkat el tudjuk végezni.

IV. Védőnői szolgálatának működéséről

A védőnői tevékenység bemutatása

Az Egészségmegőrzési Központ - Dunaújváros Megyei Jogú Város Közgyűlésének döntése alapján - működteti 2011. január 1-től Dunaújváros védőnői szolgálatát. A működés jelenlegi formája: 25 védőnő dolgozik, 14 fő területi védőnő és 11 fő főállású iskolavédőnő. A területi védőnők 2011. július 1-től egy központi tanácsadóval rendelkeznek, az iskolavédőnők telephelye az Egészségmegőrzési Központ, illetve az oktatási intézményekben látják el feladataikat.

A területi védőnői szolgálat célja a családok egészségének megőrzésére, segítségére irányuló megelőző tevékenység, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. A védőnők az egészségügyi alapellátás részeként, a különböző társszakmák képviselőivel együttműködve látják el a törvények és jogszabályok, módszertani útmutatók és a szakmai irányítás által meghatározott feladataikat. A gondozottak igényei, ellátásuk formái, az információs csatornák változása azt eredményezi, hogy a védőnőknek egyre jobban el kell sajátítani azt a tudást, mely az egészségügyi mellett a mentálhigiénés módszerekkel közelíti meg a gondozottat és ez megfelel az egészségfejlesztés, népegészségügy céljainak is.

Az intézmény egészségfejlesztő szakemberei és a védőnők, olyan szakmai team munka

lehetőségét adják, mellyel országosan nem sok intézmény rendelkezik. Az intézmény egészségfejlesztési rendszerébe jól illeszkedik a védőnői ellátás, mely nagy lehetőséget biztosít a védőnői és a mentálhigiénés szempontok együttes megjelenítésére. A védőnők strukturálisan az egészségügyi alapellátás részeként a területen, a különböző szintű oktatási-nevelési intézményekben a prevenció terén tevékenykednek, de részt vesznek a szociális alapellátásban, a gyermekvédelemben is.

A városban működő gyermekvédelmi jelzőrendszer, kommunikáció, ill. szociális háló kiterjesztése és megerősítése, a védőnők bevonása az egészségvédelmi programokba, csoportfoglalkozások szervezésébe, lebonyolításába, az egészségfejlesztés egyik hatékony formája. A cél, hogy a védőnői ellátás magabiztosabban, eredményesebben működjön közre a lakosság egészségi állapotának javításában, a népegészségügyi célok megvalósításában.

A város középfokú oktatási intézményeinek egészségügyi ellátását az Egészségmegőrzési Központ keretein belül működő Ifjúságegészségügyi Szolgálat végzi. A rendelés a központi rendelőn kívül 4 iskolában kialakított orvosi rendelőben történik, ahova hetente egy alkalommal az orvos és az asszisztens nő kijár rendelni. A szűrések rendje szerint a tanulók hiányzását a legrövidebb időre mérsékeltük, így a tanórákról kb. negyed órát hiányoznak.

Dunaújváros Megyei Jogú Város Közgyűlése az Egészségmegőrzési Központot bízta meg Dunaújváros védőnői feladatának ellátásával 2011. január 1-től. Dunaújváros Védőnői Szolgálat 14 területi védőnővel és 11 főállású iskolavédőnővel rendelkezik. A védőnők státusza az önkormányzattól az intézményhez történő áthelyezéssel megmaradt közalkalmazotti jogviszony. A védőnői feladatok ellátásának fedezetét az Egészségbiztosítási Alap biztosítja a 43/1999.(III.3.) Kormányrendeletben meghatározottak alapján. Az áthelyezéssel kapcsolatosan az alábbi feladatok elvégzésére volt szükség:

- Egészségmegőrzési Központ alapító okiratát és SZMSZ-ét módosítani
- Az Egészségmegőrzési Központnak működési engedélyt kellett kérni a védőnői szolgálat tevékenységére,
- A munkavállalók kinevezéseit elkészíteni az áthelyezéssel kapcsolatban,
- Az intézménynek szerződést kellett kötni az OEP-pel

A területi védőnők feladatait a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004.(V.21.) ESzCsM rendelet szabályozza. E rendelet alapján a védőnő köteles ellátni az ellátási területén lakcímmel rendelkező személyeket, valamint a körzetében jogszerűen tartózkodó azon személyeket, akik az ellátás iránti igényüket a védőnőnél bejelentik. A területi védőnők feladata a város óvodásainak ellátása is.

2011. év szeptemberében és decemberben összesen 3 területi védőnő ment el hosszabb távú szabadságra gyermekgondozás miatt, egy védőnő 2010. augusztus hóban jött vissza GYES-ről, egy védőnő pedig 2011. októbertől került felvételre. Jelenleg a 14 körzet gondozottait 12 területi védőnő látja el. Betöltetlen körzet nincs.

A feladatellátásnál a finanszírozhatóság érdekében külön figyelemmel kell lenni az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozás részletes szabályairól szóló 43/1999.(III.3.) Kormányrendelet előírásaira. A védőnői szolgálat finanszírozása az ellátandók minden év szeptember 30-ai állapotának megfelelő

létszámadatok számított pontjai alapján történik.

Területi védőnők

A Kormányrendelet 21.§ (9) bekezdése alapján nem köthető finanszírozási szerződés új területi védőnői szolgálatra, illetve körzethatár módosítást követően akkor, ha az ellátandók létszáma alapján számított pontérték városi településen nem éri el az 500 pontot. A pontok számításánál a várandós anyák, a 0-7 éves korú gyermekek és az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekek létszámát kell figyelembe venni 3-3 ponttal. A fentiek alapján a városi településen – $500/3=167$ – 167 főnél nem lehet a várandós anyák, a 0-7 éves korú gyermekek és az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekek összlétszáma kevesebb. Dunaújvárosban a területi védőnői szolgálat körzeteinek átlag létszáma - 2011. szeptember 30-ai állapot alapján - 228 fő. A legkevesebb létszámmal rendelkező körzet 187 fő, a legmagasabb 250 fő. A létszám alapján számított átlagpontszám 683 pont.

Az alábbi táblázat a területi védőnők által ellátott gondozottak létszámának alakulását mutatja:

Adatok	2010. év szeptember 30-ai állapotnak megfelelő adatok	2011. év szeptember 30-ai állapotnak megfelelő adatok	Változás aránya a 2010. évhez képest
Gondozottak összlétszáma	3039 fő	3187 fő	+5 %
Várandósok létszáma	175 fő	187 fő	+6,5 %
0-7 éves korú gyermekek száma és az otthon gondozott tanköteles korú gyermekek száma összesen	2864	3000	+5 %

Mind a gondozottak, mind a várandósok létszáma emelkedést mutat a tavalyi évhez képest. A tanácsadások a legtöbb esetben előre egyeztetett időpontban történnek, elkerülve a hosszas várakozási időt.

2011. júliusában a négy helyen található védőnői tanácsadók helyett egy központi helyen található meg Dunaújváros területi védőnői. Az új helyen lévő tanácsadó várandós és csecsemő tanácsadás-forgalom a védőnők beszámolója alapján - a várakozásukkal ellentétben – számottevően nem csökkent. Az új tanácsadó a védőnők számára szorosabb együttműködés kialakítását eredményezte. A szülők, gyerekek örömmel fogadták az otthonosabbá alakított tanácsadót, ezt mutatta a tanácsadó átadására szervezett programon tapasztalt magas szülő-gyerek részvétel.

Az új tanácsadó lehetőséget ad arra, hogy a korábbi klubfoglalkozások (baba-mama klub, zenebölcsi, babamasszázs, szülők iskolája) működjenek, illetve újra működjenek, sőt igény

szerint bővíteni tudjuk a foglalkozások számát.

A szakmai intézményekkel, szakemberekkel (házi orvosok, nőgyógyászok) a szakmai kapcsolat jó és rendszeres. Az Útkeresés Segítő Szolgálattal havi rendszerességgel esetmegbeszéléseket tartunk, mely a szakemberek közötti együttműködést, jelzőrendszer működését erősíti, ezzel is segítve a védőnői szolgálat munkájának hatékonyságát és rendszeres szakmai konzultációt is segíti.

Iskolavédőnők

Ellátott iskolai tanulói létszám		Változás a 2010. évhez képest
2010. év szeptember 30-i állapotnak megfelelő adatok	2011. év szeptember 30-i állapotnak megfelelő adatok	
10266	9943	-3,2%

Az iskolavédőnők tevékenységüket az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM rendelet előírásai szerint végzik. Az NM rendelet végrehajtása során az iskolavédőnői feladatok ellátásánál valamennyi önkormányzati és nem önkormányzati fenntartású közoktatási intézmény (ADU, Pannon, Penteli Molnár János Szakiskola) figyelembe kell venni.

Az iskolavédőnői feladatok ellátása 11 főállású védőnővel történik. Egy fő 2011. szeptemberétől hosszabb távú szabadságon tartózkodik, az ő feladatait helyettesítéssel oldjuk meg. Betöltetlen szolgálat az iskolavédőnők estében nincs.

Az iskolavédőnők díjazása a Kormányrendelet 21.§ (3) bekezdése alapján a külön jogszabályban előírt, teljes munkaidőben iskola- és ifjúság-egészségügyi feladatokat ellátó védőnővel működő szolgálat az oktatási intézmény vezetője által igazolt tanulói létszám figyelembevételével számított pontérték alapján történik. Az oktatási intézménybe járó tanulók 1 ponttal, a gyógypedagógia ellátásban részesülő közoktatási intézménybe járó gyermekek 2 ponttal vehetők számításba. Az iskolavédőnői szolgálat esetében az oktatási intézményben ellátandó létszám a külön jogszabályban meghatározott tanulói létszámtól eltérhet, -10% és +20% mértékig. Ezekben az esetekben a szolgálat az alsó határnak megfelelő 800 pont, illetve a felső határnak megfelelő 1000 pont szerint jogosult díjazásra. Amennyiben a tanulói létszám alapján számított pontszám meghaladja a 800 pontot, akkor a számított pontszámnak megfelelő finanszírozási díj kerül kifizetésre. Dunaújváros iskolavédőnői szolgálat által ellátott tanulói átlagléttszáma 903 fő, a legkevesebb tanulói létszámmal rendelkező „körzet” 775, a legmagasabb 1049 fő. A tanulói létszám alapján számított pontszám átlaga 932 pont.

Ebben az évben nagy feladat volt védőnői szolgálat tevékenységének összehangolása, igazítása az intézményben végzett egészségfejlesztési, egészségnevelési tevékenységhez. Jól összehangolt program megvalósítása fontos a város fiataljai számára, mely segítséget nyújt a mindennapi életük során felmerült problémák megoldásához, információs igényeinek kielégítéséhez.